

На путу пуне афирмације

Савет Уметничке галерије „На дежда Петровића”, после дуже дискусије донео је одлуку да се поводом 50-годишњице смрти Надежде Петровић у новој згради галерије отвори изложба уметничких дела из прве деценије овог века, управо оних уметника са којима почиње југословенска модерна уметност. За ову изложбу Савет је позвао на сарадњу наше познате галерије и музеје. Управни одбори и стручни колегијуми позваних галерија, поздрављајући ову иницијативу, делегирали су своје стручњаке у радни одбор. Тако ће се под новим кровом Галерије крајем фебруара састати представници Модерне галерије из Љубљане, Загреба и Београда, уметничких галерија из Скопља и Сарајева, Народног музеја и Културног центра из Београда и Спомен збирке Павла Бељанског из Новог Сада. Можда овај састанак изгледа на први поглед, као и сви остали састанци ове врсте, али ипак он значи нешто више за нас. Гледан кроз призму досадашњег рада Галерије, он потврђује њену афирмацију, самосталност и признање стручне јавности, озбиљност нивоа изложбе и потврду општих начела развоја нашег друштва, да се значајна остварења у области културе и уметности могу успешно остварити само заједничком и равноправном сарадњом стручних тела и органа самоуправљања.

За нашу средину изложба ће имати вишеструки значај. Први пут ће бити излагана у Чачку де ла Паје Јовановића, Уроша Предића, Влаха Буковца, Ивана Мештровића, Рихарда Јакопича, Надежде, Краљевића и осталих, а такође и бугарских сликара, тако да ће на овој изложби бити заскупљени уствари класици југословенске ликовне уметности. За изложбу ће се штампати и каталог са приказима и критикама Прве југословенске изложбе одржане у Београду 1904. године, управо оног времена када се Надежда борила за идеју југословенске уметности. Са отварањем зграде Галерије, почиње да се реализује идејни програм ове установе о коме се дискутовало скоро једну деценију. Галерија ниуком случају није основана 1961. године као слу чајна творевина овог града, већ као логичан однос процеса демократизације и децентрализације наше културе и уметности. Не треба заборавити једну чињеницу да после I Меморијала 1960. године, долази до оснивања сличних институција и установа у Србији. Понеке од ових установа, створене по рецепцијама других, без одређеног програма сада само животаре. Зато Галерију у Чачку, као најстарију установу ове врсте у ужој Србији, треба гледати са једног ширег друштвеног — политичког, па и економског аспекта, јер

почетак рада ове куће може се идентификовати са галеријама које имају и стогодишњу традицију. Ретко је наћи нашег человека, који се, путујући по свету, не диви богатству уметничког блага у величим галеријама, али се ретко ко и запита какав је почетак био. Почетак се обично заборавља пред импресијом доживљаја нечег великог и лепог. За нас који радимо на овом послу почетак је већ са да доживљај, јер од десет слика у своје време сада имамо фонд од преко стотинадесет слика, од којих тридесетак имају трајну вредност. Зато у природном процесу развоја ове установе треба имати више стрпљења, ширег сагледавања ових вредности као општег културног блага и континуираног наставка ликовне традиције у Србији, почев од најстаријих времена.

Динамичнији, либералнији, савременији идејни програм ове Галерије још од њеног оснивања, у односу на друге галерије, конципиран је тако да су му главне активности усмерене на релацији уметности — друштво. Ова динамичност се огледа и у отварању уметничког атељеа, где ће се окупљати сви они који имају таленат за ликовну уметност. Уметнички атеље биће дом уметности, јер ће свака изложба бити у неку руку симтеза уметности. Већ сада велики број наших познатих песника, ликовних и музичких уметника са жаром ентузијаста најављују свој долазак у атеље, где ће се одржавати вечери уметности. Поред ових облика надградње нашег радног человека, у уметничком атељеу почела је већ производња одлива у гипсу, керамици и осталим техникама, оних предмета наше народне уметности који имају одређену уметничку вредност. На тај начин наш човек чији стандард још недозвољава куповину уметничких дела, биће у могућности да дође под врло повољним условима до копије уметничког дела. Производња ових предмета у Галерији, као сувенира, свакако ће допринети општем плану развоја туризма у нашем крају.

Ово су само неке активности Галерије, које продужавају у много повољнијим условима ликовну традицију овог града. Скора будуност ће показати да ће се преко Галерије успоставити најприснији контакти са нашим осталим културним центрима и великанима наше културе и уметности. Интеграциони односи у области културе и уметности, сагледани у светlosti одлука VIII Конгреса СКЈ, доприносе хуманизацији човекове личности. Зато ће ова кућа настојати да приближи уметности човеку наше средине, да развија у њему осећај за лепим, да га васпита и да на тај начин учествује у општим напорима заједнице у изградњи социјализма.

Слободан С. Санадер